

Contidos

Mm

MANUAL DE FORMACIÓN
PARA O MARISQUEO

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE PESCA E
ASUNTOS MARÍTIMOS

Dirección Xeral de Innovación e
Desenvolvemento Pesqueiro

Coordinación:

José Antonio García Villanueva
Matilde Alonso Acosta
Antonio Rodríguez Fernández
Beatriz Villar Cedrón

Autores:

Montserrat Castro Vázquez
Belén Escariz Pérez
Mª Visitación Iturralde de la Fuente
Salvador Lago Cordo
Mª Luz Lamas Ferreiro
Mª José López Barral
Félix Lorenzo de Dios
Esperanza Martínez Bouzas
M^a do Carmen Novoa Valiñas
Maximina Pereira Rodríguez
María Rioboo San Luis
Mª Anxeles Santorum Pérez

Supervisión:

Elisa Gago Moldes
Jesús Pérez Alén
Juan Codesido Villar
Concepción Blanco Louro

Debuxos:

Tangaraño

Deseño e maquetación:

Ninfa e Riveiro

Fotomecánica:

Resolución

Impresión:

Litonor

D.L.: C-2672-2002
ISBN: 84-453-3372-0

Agradecimentos: A tódalas persoas que contribuíron cos seus coñecementos e aportacións a realización deste manual .

MÓDULO PRODUCCIÓN

PARTE COMÚN

1.- A ACTIVIDADE ECONÓMICA DO MARISQUEO.

- 1.1.- Introducción. Dimensións e características do sector.
- 1.2.- Importancia económica do marisqueo en Galicia.

2.- XENERALIDADES SOBRE O MEDIO MARIÑO.

- 2.1.- Dinámica mariña: ondas, mareas, correntes. Tipos de costa. As rías galegas.
- 2.2.- Características físico-químicas da auga de mar: a salinidade, a luz, o osíxeno e a temperatura.
- 2.3.- Nocións xerais dos seres vivos: concepto e funcións características. Diversidade dos seres vivos.
- 2.4.- Características biolóxicas dos ecosistemas mariños: fitoplancto e zooplancto.
- 2.5.- Os afloramentos.
- 2.6.- A conservación do medio mariño e os recursos mariños vivos. A degradación da calidade das augas. As mareas vermellas.

3.- O MARISQUEO E AS ESPECIES MARIÑAS DE INTERESE MARISQUEIRO.

- 3.1.- O marisqueo: definición e tipos.
- 3.2.- Os grupos biolóxicos de interese marisqueiro: moluscos e crustáceos.

4.- EVOLUCIÓN DUN BANCO NATURAL: A EXPLOTACIÓN RACIONAL DO RECURSO. OS PLANS DE EXPLOTACIÓN.

- 4.1.- Evolución dun banco natural: a explotación racional do recurso.
- 4.2.- Os plans de explotación.

5.- O PERMEX E A LEI DE INFRACCIÓNS EN MATERIA DE PROTECCIÓN DE RECURSOS.

- 5.1.- Os permisos de explotación marisqueira (PERMEX).
- 5.2.- A Lei de infraccións en materia de protección de recursos mariños.

MÓDULO PRODUCCIÓN

PARTE ESPECÍFICA

MARISQUEO A PÉ

- a) Os moluscos: ecoloxía, anatomía, bioloxía e principais especies.
- b) O cultivo de moluscos mariños de interese comercial.
 - b.1) Os bancos marisqueiros. Control, explotación e labores de semicultivo.
 - b.2) Os cultivos. Tipos e especies cultivadas.
 - b.2.1) Cultivos intensivos e extensivos.
 - b.2.2) O cultivo sobreelevado de ameixa e ostra.

Folla de autoavaliación.

PARTE ESPECÍFICA

MARISQUEO (PERCEBE)

- a) Os crustáceos: ecoloxía, anatomía e bioloxía.
- b) A explotación racional deste recurso: explotación rotatoria, rareo, entresacado, conservación dos percebes da franxa infralitoral.

Folla de autoavaliación.

PARTE ESPECÍFICA

MARISQUEO DE NAVALLA E LONGUEIRÓN POR MERGULLO EN APNEA

- a) A navalla e o longueirón: ecoloxía, anatomía, bioloxía e principais especies.

Folla de autoavaliación.

MÓDULO ORGANIZACIÓN

6.- A ORGANIZACIÓN.

- 6.1.- Introducción.
- 6.2.- ¿Que entendemos por organización?
- 6.3.- ¿Que necesitamos para traballar xuntas?
- 6.4.- ¿Que queremos conseguir traballando xuntas no marisqueo?
- 6.5.- ¿Como o podemos conseguir? Normas e participación.
- 6.6.- ¿Quen decide sobre os temas máis importantes para a agrupación? A asemblea.
- 6.7.- ¿Como se planifican as reunións?
- 6.8.- A xunta directiva.
- 6.9.- ¿Como elixímo-la xunta directiva?
- 6.10.- A planificación do traballo.
- 6.11.- Diremos que o marisqueo está ben organizado cando...
- 6.12.- Formas asociativas dentro do sector marisqueiro.

7.- AS CONFRARÍAS.

- 7.1.- A historia das confrarías.
- 7.2.- ¿Que son as confrarías?
- 7.3.- Os estatutos:
 - a) ¿Que son?
 - b) ¿Que inclúen?
- 7.4.- As funcións das confrarías.
- 7.5.- Os socios.
 - a) ¿Quen pode ser socio?
 - b) ¿Cales son os dereitos e os deberes dos socios?
- 7.6.- Os órganos rectores.
 - 7.6.1.- A xunta xeral.
 - a) ¿Que é?
 - b) ¿Cales son as súas funcións?
 - 7.6.2.- O cabido ou comisión permanente.
 - a) ¿Que é?
 - b) ¿Cales son as súas funcións?
 - 7.6.3.- A patrona ou patrón maior.
 - a) ¿Quen é?
 - b) ¿Cales son as súas funcións?

7.7.- As eleccións na confraría.

- a) ¿Que pasos se dan antes da celebración das eleccións?
- b) ¿Que fai a comisión electoral?
- c) ¿Quen forma a mesa electoral?
- d) ¿Que fai a mesa electoral?

8.- A AGRUPACIÓN DE MARISCADORAS

8.1.-¿Para que se crea?

8.2.-¿Cales son os pasos para formar unha agrupación?

9.- AS ORGANIZACIÓNS DE PRODUCTORES PESQUEIROS (O.P.P.)

9.1.-¿Que son?

9.2.-¿Para que se crean?

9.3.-¿Que é necesario para formar unha OPP?

9.4.-¿Que inclúen os estatutos da OPP?

9.5.-¿Que se fai unha vez que estea recoñecida a OPP?

10.- A CONSELLERÍA DE PESCA E ASUNTOS MARÍTIMOS.

10.1.- ¿Cales son as competencias de Galicia na pesca, marisqueo e acuicultura?

10.2.-¿De que órganos dispón para realiza-las súas funcións?

Folla de autoavaliación.

MÓDULO COMERCIALIZACIÓN

11.- INTRODUCCIÓN.

12.- ¿QUE É A COMERCIALIZACIÓN?

13.- OS PASOS DA COMERCIALIZACIÓN.

14.- AS LONXAS:

14.1.- ¿Que é unha lonxa?

14.2.- ¿De quen é a lonxa?

14.3.- ¿Que se fai nunha lonxa?

14.4.- ¿Como funciona unha lonxa?

14.5.- Características das poxas.

14.6.- Condicións mínimas que debería cumprir unha lonxa.

14.7.- ¿Quen pode poxar nunha lonxa?

14.8.- Valoración das lonxas.

15.- A DEPURACIÓN:

15.1.- ¿Por que hai que depura-los moluscos bivalvos?

15.2.- ¿En que consiste a depuración?

16.- O PERCEBE

17.- UN ACHEGAMENTO Ó MERCADO:

17.1.- ¿Que é o que vendemos?

17.2.- ¿Como estamos vendendo o noso produto?

17.3.- ¿Que podemos facer para vender mellor o marisco?

Folla de autoavaliación.

MÓDULO ADMINISTRACIÓN

18.- MARISQUEO E XESTIÓN.

19.- FISCALIDADE:

19.1.- O imposto sobre o valor engadido (IVE).

19.2.- O imposto sobre a renda das persoas físicas (IRPF).

20.- O SISTEMA ESPAÑOL DE SEGURIDADE SOCIAL: RÉXIMES. O RÉXIME ESPECIAL DOS TRABALLADORES DO MAR (REM). AS PRESTACIÓNS. OS CONVENIOS ESPECIAIS.

Folla de autoavaliación.

MÓDULO SEGURIDADE

PARTE ESPECÍFICA

MARISQUEO A PÉ

- a) Introducción á explotación dun banco natural. Principios xerais da seguridade e hixiene no traballo.
 - a.1) Axentes físicos que interveñen (frío, humidade, sol, posturas ...).
 - a.2) Vestiario e materiais:
 - o calzado
 - as luvas
 - protección contra o frío, a choiva, o vento e mailo sol.
 - proteccións: pulso, nocellos, faixas protectoras.
 - b) Hixiene e protección contra rozaduras e úlceras.
 - c) Carga e transporte de pesos: cubos, sacos, mochilas, carros.
 - ch) Selección do marisco; traballo ergonómico: mesas de traballo.
 - d) Patoloxía ósteo-articular e a súa evolución.
 - d.1) lesións do pulso
 - d.2) lesións dos nocellos
 - d.3) lesións da columna vertebral
 - d.4) lesións da articulación coxo-femoral
 - e) Lesións dermatolóxicas e a súa evolución:
 - e.1) lesións producidas polo sol
 - e.2) lesións producidas por fungos (micose)
 - f) Tratamentos
 - g) Reumatismos e artrose. Evolución.
 - h) Cistite. Evolución.
 - i) Caixa de urxencias básica.
 - l) Cadro de lesións.
- Folla de autoavaliación.

MÓDULO SEGURIDADE

PARTE ESPECÍFICA

MARISQUEO (PERCEBE)

a) Seguridade e hixiene no traballo. Factores físicos que interveñen:

- a.1) o estado do mar
- a.2) rochas (flora e fauna que afectan á seguridade)
- a.3) frío e humidade
- a.4) posturas
- a.5) pesos e cargas
- a.6) ferramentas de traballo.

b) Vestiario.

b.1) Sistemas de protección térmica:

- traxes de neopreno
- calzado
- luvas

b.2) Elementos de protección física:

- casco
- o traxe de neopreno como elemento de flotación
- protección do “compañeiro”
- protección de cóbados, xeonllos, nocellos e mans.

b.3) Sistemas de ancoraxe

- arneses
- técnicas de encordado

c) Traumatismos máis frecuentes.

- c.1) fracturas
- c.2) luxacións
- c.3) escordaduras
- c.4) contusións, cortes, hemorraxias.

ch) Afogamentos. Causas. Reanimación básica.

d) Plan de evacuación.

e) Caixa de urxencias básica.

Folla de autoavaliación.

Mm

MANUAL DE FORMACIÓN
PARA O MARISQUEO

